

Filmų pritaikymo žmonėms su regos negalia gairės

Kinas, teatras ar muziejų turinys žmonėms su regos negalia ar sutrikimais yra sunkiai prieinamas kultūros laukas. Čia gali pagelbėti įvairios turinio prieinamumą gerinančios metodikos, viena iš jų – garsinis vaizdavimas. Šiose gairėse glaustai aptarsime, kas yra garsinis vaizdavimas, kokius žingsnius reikėtų atlikti siekiant pritaikyti filmą su garsiniu vaizdavimu. Tikimės, kad ilgainiui garsinio vaizdavimo rengimo procesas bus aiški, savaime suprantama kino gamybos proceso dalis.

1. Kas yra garsinis vaizdavimas?

Garsinis vaizdavimas (GV; angl. Audio Description; AD) – audiovizualinio vertimo būdas, kai per žodinius komentarus suteikiama informacija apie kino filmo, teatro spektaklio ir kt. vaizdą. Ši informacija įterpiama į kalbėjimo, muzikos ar kitų svarbių fone girdimų garsų pauzes. Tarp monologų, dialogų, muzikos intarpų, svarbių foninių garsų apibūdinami scenų pasikeitimai, veiksmo vieta, veikėjų veiksmas, veikėjų išvaizda, gestai ir mimikos, kartais – kameros judesys. Tokiu būdu žiūrovas, kuris nemato vaizdo, gali nepertraukiamai mėgautis filmo siužetu. Kalbant apie dinamišką turinį, kuriam priskiriamas ir kinas, atsiranda laiko valdymo ir sinchronijos iššūkiai, nes vaizdą komentuoti galima tik tada, kai nekalba filmo personažai. Be to, negalima iškraipyti kūrėjų minties, idėjų, nevalia interpretuoti ar cenzūruoti. GV tekstas turi būti vaizdus, taiklus ir objektyvus.

Filmų su garsiniu vaizdavimu pavyzdžiai:

[Harjo Poterio filmai su garsiniu vaizdavimu per „TeliaPlay“](#)

[Filmo „Herkus Mantas“ ištrauka su GV](#)

2. Kam skirtas garsinis vaizdavimas?

- Neregiamas.

Asmenims, kurie visiškai nemato arba turi nedidelį regos likutį, GV yra naudingas, nes padeda sekti filmo siužetą, suprasti veikėjų veiksmus ir įvertinti vaizdines detales, kurių kitu atveju jie negalėtų pamatyti.

- Silpnaregiams.

Silpnaregiams taip pat gali būti naudingas GV, ypač, jei jiems sunku įžvelgti detales arba sekti greitai besikeičiančius vaizdinius elementus.

Senjorai, kurių rega silpsta vyresniame amžiuje, taip pat gali būti tikslinė filmų su GV auditorija.

- Autizmo spektro sutrikimų turintiems asmenims.

Filmai su GV gali būti naudingi autizmo spektro sutrikimų turintiems žmonėms, nes jie gali padėti sukurti įtraukusnę žiūrėjimo patirtį. GV dažnai įvardija emocijas, socialines situacijas, kurias šiai tikslinei grupei dažnu atveju būna sunku atpažinti.

- Žmonėms, turintiems disleksijos ir disgrafijos sutrikimą.

Filmai su GV naudingi asmenims, turintiems disleksijos ir/arba disgrafijos sutrikimą, nes suteikia alternatyvų jutiminį kanalą vizualinei informacijai gauti ir suprasti.

Disleksijos sutrikimą turintiems asmenims kyla sunkumų skaitant filmo subtitrus, tuo tarpu GV suteikia galimybę suvokti pasakojimą be teksto. Disgrafijos sutrikimą turintiems asmenims, kuriems gali būti sunku rašyti ir reikšti mintis tekstu, GV suteikia turtingą garsinę patirtį, todėl jie gali sutelkti dėmesį į garsinį pasakojimą, nereikalaudami rašytinės informacijos.

- Asmenims, turintiems suvokimo sutrikimų (dėl su amžiumi susijusių degeneracinių procesų ar kitų aplinkybių).

Asmenims, turintiems kognityvinių ar mokymosi sutrikimų, GV gali padėti geriau suprasti ir sekti filmo pasakojimą.

3. Garsinio vaizdavimo pranašumai

- Prieinamumas. 1 iš 10 Lietuvos gyventojų negali skaityti įprasto spausdinto teksto, tai sudaro beveik 300 tūkstančių šalies gyventojų, kurie šiuo metu dėl turimų sutrikimų nėra vizualinio turinio vartotojai, kadangi šis turinys jiems nėra prieinamas
- Lankstumas: GV teikia naudą ne tik žmonėms, kurie dėl turimų sutrikimų ar negalios negali susipažinti su audiovizualiniais kūrinių, bet ir suteikia papildomas galimybes visiems visuomenės nariams, kadangi žiūrovai galėtų mėgautis vaizdo įrašais net ir tada, kai neturi galimybės jų pamatyti. GV išlaisvina, leidžia vienu metu užsiimti kasdiene veikla ir mėgautis audiovizualiniu turiniu.
- Kalbų mokymasis: klausymasis yra pagrindinis žingsnis mokantis kalbos ir siejant ją su atitinkamais veiksmais ir elgesiu, todėl GV labai patogus besimokantiems kalbą. 20–30 proc. mokinių teigia, kad informaciją geriausiai įsimauna girdėdami garsą.
- Geresnis turinio suvokimas: GV gali atkreipti visų žiūrovų dėmesį į pagrindinius vaizdinius elementus, kurių kitu atveju jie gali nepastebėti.

4. Pritaikymo finansavimo galimybės

Rengiant paraišką dėl nacionalinio filmo platinimo projekto valstybinio finansavimo Lietuvos kino centrui, išlaidų sąmatos formoje galima įsitraukti filmų pritaikymą klausos ir regos negalia turintiems asmenims.

5. Kada pradėti rūpintis filmo pritaikymu?

Filmo pritaikymu geriausia rūpintis kuo anksčiau, nes pritaikymo procesai užtrunka: reikia ne tik parinkti tinkamą produktą, parengti komentarus tekstą, bet ir jį įgarsinti, sumontuoti garso takelį bei susinchronizuoti jį su filmo įrašu. Norint kuo sklandesnio proceso, reikėtų kuo anksčiau žinoti, kokių failų formatų reikės filmo peržiūroms, ir tuos formatus derinti su garsinimu bei montavimu užsiimančia komanda.

6. Ką svarbu žinoti apie intelektinės nuosavybės teises?

Kadangi filmai yra autorių teisėmis saugomi kūriniai, bet koks jų modifikavimas, įskaitant vertimą į kitą kalbą, galimas tik gavus raštišką autorių teisių ir gretutinių teisių turėtojų sutikimą. Filmo platintojas iš turtinių teisių turėtojo turi gauti teisę ne tik filmą viešai naudoti, bet ir jį adaptuoti. Nepamirškite, kad adaptavimo metu sukurti garsinio vaizdavimo aprašymai (tekstinis ir garsinis variantai) taip pat tampa savarankiškais autorių teisių ir gretutinių teisių objektais, kurių naudojimo teisės turi būti apibrėžtos GV užsakymo sutartyse. Intelektinės

nuosavybės klausimais dėl konsultacijos rekomenduotina kreiptis į kolektyvinio administravimo organizacijas (LATGA, AVAKA, AGATA).

7. Ką daryti, jeigu filmas yra netinkamas pritaikyti jį GV metodu?

Pasitelkus GV metodiką tikslinėms auditorijoms gali būti pritaikyta daugelis filmų, tačiau retais atvejais egzistuoja tam tikri filmų ypatumai, kurie apsunkina pritaikymą arba padaro jį neįmanomą, pvz., kai filmo veiksmas ypatingai intensyvus ir (arba) filme visai nėra pauzių įterpti GV komentarus. Tada galimas tik stopkadro metodas, o tai priimtina tik retais atvejais, nes filmas neretai rodomas mišriai auditorijai, ir vis atsirandantys stopkadrai matantiems žiūrovams būtų trikdys.

8. Ką turėčiau pateikti GV rengėjui?

- Filmų vaizdo įrašą.

Norint parengti GV tekstą, pirmiausia, žinoma, reikia kokybiško filmo įrašo. Jis turėtų būti galutinis, pritaikymo procese nekeičiamas, nes tai sutrikdo ir apsunkina darbą.

- Filmų subtitrus.

GV teksto rengėjams rekomenduojama perduoti pritaikomo filmo lietuviškų subtitrų failą. Iš lietuviškų subtitrų paimtas tekstas integruojamas į GV tekstą ir gaunamas pilnas filmo GV skriptas. Galima parengti ir vien tik GV komentarus su laiko kodais, bet pilną skriptą lengviau valdyti GV komentarus įgarsinančiam aktoriui. Pritaikant filmą Lietuvos auditorijai, būtina pasirūpinti ir jo kalbiniu prieinamumu – jei filmas nelietuviškas, tada reikės jį išversti ir įgarsinti lietuvių kalba (primename, kad vertimo darbus galima atlikti tik turint tam teisių turėtojų leidimus). Lietuviškuose filmuose kai kada pasitaiko užsienietiški intarpai, todėl būtina pasirūpinti, kad toks filmas būtų prieinamas ne tik vaizdo, bet ir teksto požiūriu, tai yra užsienietiški intarpai turėtų būti išversti į lietuvių kalbą. Tai dažniausiai daroma filmus papildant subtitrais, bet subtitrai neregiamis ir silpnaregiams yra netinkama informacijos pateikimo forma, tad subtitrus reikėtų įgarsinti kitu balsu, kad auditorijai būtų aišku, ką kalba personažai, o kur yra vaizdo komentarai. Subtitrų įgarsinimas profesionalų vadinamas audiosubtitravimu (angl. Audio Subtitling), o iš esmės primena užklotinį vertimą (angl. Voice-Over, kuris dažniausiai vienbalsis) arba dubliavimą (angl. Dubbing, kuris daugiabalsis ir imituoja originalą). Šie procesai gali vykti ir lygiagrečiai su GV takelio garsinimu.

9. Teksto rengimo procesas

GV teksto rengimas pradedamas nuo produkto (filmų) peržiūrų ir kruopščios analizės. Gilinamasi į filmų siužetą, fiksuojami momentai, kur, nematant vaizdo, atsiranda informacinės spragos. Tose filmų vietose ypač svarbu auditorijai perpasakoti vizualinę informaciją, t. y. įterpti GV komentarus. Komentarai rengiami itin preciziškai skaičiuojant pauzių trukmę, kad papildomas tekstas netrukdytų girdėti originalų garso takelį. GV apraše (skripte) komentarai pateikiami su laiko kodais, ir galutinis dokumentas dažniausiai atrodo kaip teksto ir laiko kodų lentelė, neretai su papildomomis pastabomis, skirtomis balso aktoriui.

10. Teksto rengimo trukmė

Teksto rengimas ilgametražiam filmui paprastai trunka nuo 30-ies valandų. Iš anksto tai gana sunku paskaičiuoti, nes filmai itin skirtingi. Vieno filmo GV tekstui parengti paprastai pakanka vienos darbo savaitės, jeigu tekstus rengianti komanda nėra suplanavusi kitų veiklų. GV teksto rengimo įkainis skaičiuojamas vertinant bendrą filmo trukmę. Dėl konkrečių įkainių reikėtų kreiptis į GV tekstus rengiančius specialistus.

11. Teksto garsinimas ir produkto montažas

Gavus parengtą tekstą, reikia kreiptis į garsinimu užsiimančias įmones, turinčias patirties GV srityje. Šios įmonės išmano garsinimo, sinchronizavimo ir galutinio produkto montavimo procesus, su jais galėsite aptarti, kokių formatų failo Jums reikės filmo demonstravimui kino teatre ir pan.

12. Techniniai filmų su GV parametrai

1. Techniniai reikalavimai garso failams platformoje gv-filmai.lt
 - a. Filmų garso takelis įkeliamas WAV formatu.
 - b. Garsinio vaizdavimo failas įkeliamas MP3 formatu. Garsinio vaizdavimo faile yra tik garsinis vaizdavimas be filmo garso. Garsinio vaizdavimo failo trukmė yra lygiai tokia pati kaip ir filmo garso takelio.
2. Techniniai reikalavimai failams virtualioje bibliotekoje ELVIS:
 - a. filmas su garsiniu vaizdavimu (AVI, MP4);
 - b. filmo su garsiniu vaizdavimu garso takelis (WAV).

13. Kokybės užtikrinimas!

Siekdami užtikrinti produkto kokybę, prieš platinimą pasidalinkite GV failu su GV tekstą rengusiu specialistu. GV teksto rengėjas perklasys GV garso takelį ir patikrins, ar įgarsinimas atliktas kokybiškai. Tik po teksto rengėjų peržiūros ir patvirtinimo, kad įgarsinimas atliktas kokybiškai, produktas su GV perduodamas platintojams.

14. Garsinio vaizdavimo perdavimas ir saugojimas

Lietuvos audiosensorinė biblioteka užtikrina filmų SKN (subtitrų kurtiesiems ir neprigirdintiems) ir garsinio vaizdavimo failų priėmimą ir saugojimą. Filmų platintojai, gavę Lietuvos kino centro finansavimą nacionalinių filmų platinimui, atsiskaitymui už lėšų panaudojimą turės pateikti dokumentą patvirtinantį, kad Lietuvos audiosensorinė biblioteka priėmė filmų SKN ir garsinio vaizdavimo failus.

15. Garsinio vaizdavimo talpinimas platformoje gv-filmai.lt

Lietuvoje veikia platforma gv-filmai.lt ir mobilioji programėlė „GV filmai“ ([IOS](#) ir „[Android](#)“ sistemose). Šis išmanus sprendimas leidžia neregiam ir silpnaregiams savarankiškai bei netrukdam aplinkiniams pasileisti GV takelį žiūrint filmą kino teatre ar namuose. Mobilioji programėlė automatiškai sinchronizuoja GV garso takelį su pagrindiniu filmo garsu. O kino kūrėjui šis sprendimas užtikrina, kad GV bus pasiekiamas tikslinei auditorijai be papildomų kino teatro pastangų. Dėl to kiekvienas sukurtas GV takelis turėtų būti patalpintas šioje

platformoje. Atkreipiame dėmesį, kad filmo GV prieiga šioje platformoje turi būti suderinta su teisių turėtojais, ši sąlyga turi būti numatyta tiek filmo platinimo, tiek ir GV rengimo sutartyse. Rekomenduojama GV sutartyse numatyti, kad GV būtų ženklinami [CC BY-NC-ND licencija](#).

Jeigu neturite prieigos prie šios platformos, kreipkitės į Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą info@anta.lt, jums bus sukurta paskyra. Gavę prisijungimus prie platformos, prisijunkite ir sukurkite filmo įrašą, įkelkite filmo garso takelį ir filmo GV failą. Paspaudus mygtuką „Publikuota“, filmo GV bus prieinamas vartotojams mobiliojoje programėlėje „GV filmai“.

Atkreipkite dėmesį, jeigu filmas trumpinamas, pvz. iškarpomos kai kurios scenos, atitinkamai turi būti pakoreguotas ir GV failas. Jeigu bus rodoma nauja pakoreguota filmo versija, reikėtų į platformą gv-filmai.lt įkelti naują filmo garso takelį ir GV. Tik tokiu atveju programėlėje GV galės būti sėkmingai sinchronizuojamas ir neregiai galės savarankiškai mėgautis kiekvienu filmu.

16. Filmų su GV platinimo būdai

- Virtuali biblioteka ELVIS ([elvis lab.lt](http://elvis.lab.lt)), skirta žmonėms, negalintiems skaityti įprasto spausdinto teksto.

ELVIS platformoje prieinami tūkstančiai populiarių garsinių knygų ir žurnalų, taip pat registruoti vartotojai gali rasti filmus su GV, garso spektaklius. Virtualią biblioteką ELVIS sukūrė ir administruoja Lietuvos audiosensorinė biblioteka (LAB), aptarnaujanti ne tik neregius, bet ir kitus asmenis, negalinčius skaityti įprasto spausdinto teksto.

Lietuvos audiosensorinė biblioteka siekia, kad jau pritaikyti filmai nenugultų vien tik pavienių kūrėjų ar festivalių archyvuose ir užtikrina, kad prieigą prie joje saugomo turinio gautų tik asmenys, turintys regos ir skaitymo sutrikimų.

Siekiant populiarinti kino produkciją šiai auditorijai suderinus su teisių turėtojais, Lietuvos audiosensorinėje bibliotekoje periodiškai organizuojami kino klubo susitikimai, kurių metu rodomi filmai su GV.

- Audiovizualinio turinio platformos.

Įprastos audiovizualinio turinio platformos („TeliaPlay“, „Go3“, „Žmonės Cinema“ ir kt.) turi galimybę transliuoti papildomą garso takelį su GV. Dalijantis turiniu šiose platformose, reikia dalintis ir filmo garso takeliu GV.

Filmu GV yra neatsiejama filmo dalis, kaip ir subtitrai ar garso takelis kita kalba, tad platinant filmą audiovizualinių medijų platformose tokiose kaip „TeliaPlay“, „Go3“, „Žmonės Cinema“, „LRT epika“ pridėkite ir filmo garso failą su GV.

- Televizija.

Bendradarbiaujant su televizijos kanalais ar tinklais, galima transliuoti filmus su GV ir tokiu būdu pasiekti platesnę auditoriją per tradicines transliacijas. Filmai su GV transliuojami per Lietuvos nacionalinę televiziją.

- Kino teatrai ir kino festivaliai.

Filmai su GV rodomi kino teatruose, jų peržiūras organizuoja kino platintojai kartu su neregųjų bei silpnaregių interesus atstovaujančiomis institucijomis. Filmų su GV seansai kino teatruose skirstomi į specialiuosius ir įprastus:

1. specialūs seansai tikslinei auditorijai, kurių metu rodomas filmas su GV ir visi susirinkę žiūrovai klausosi filmo garso takelio su GV;

2. specialūs seansai tikslinei auditorijai, kurių metu GV transliuojamas tik per specialią įrangą, atskiras ausines, kurias žiūrovas gauna prieš seansą;
3. įprasti seansai, į kuriuos tikslinė auditorija ateina su savo ausinėmis, išmaniuoju telefonu su GV programėle „GV filmai“ ir gali klausytis GV garso takelio per savo ausines.

17. Informacijos apie pritaikytus filmus sklaida

Labai svarbu auditoriją informuoti apie pritaikytą filmą, nes ir geriausia iniciatyva liks nepastebėta, jeigu nebus tinkamai apie ją komunikuojama. Kad auditorija spėtų sužinoti ir suplanuoti savo apsilankymą filmo peržiūroje, informacija turėtų pasiekti kuo anksčiau. Dėl auditorijos informavimo geriausia kreiptis į žmones su regos negalia vienijančias organizacijas, pvz., Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungą ar Lietuvos audiosensorinę biblioteką. Kontaktus rasite šių gairių pabaigoje.

18. Kaip skelbti apie filmą su GV? Kokį ženklimą naudoti?

Platformose, kuriose yra galimybė žiūrėti filmą su GV, greta pagrindinės informacijos kaip kalba, subtitrai, turi būti pranešama ir apie GV galimybę.

Kino teatrų tinklalapiuose aprašant filmą turi būti pažymėta, kad filmas yra su garsiniu vaizdavimu. Greta turi būti pateikiama informacija, kaip galima pasinaudoti GV:

1. ar vyks specialus seansas, kurio metu bus transliuojamas filmas su garsiniu vaizdavimu;
2. ar vyks specialus seansas, kurio metu garsinis vaizdavimas bus transliuojamas tik per specialią įrangą, atskiras ausines, kurias žiūrovas gaus prieš seansą;
3. ar vyks įprastas seansas, o garsinio vaizdavimo bus galima klausytis pasinaudojant išmaniaja garsinio vaizdavimo programėle.

Produktai su garsiniu vaizdavimu pasaulyje paprastai žymimi akies simboliu, angliška fraze „with audio description“ arba angliška santrumpa „AD“, „with AD“ ([keli žymėjimo pavyzdžiai](#)). Lietuvos žiūrovai jau įpratę girdėti lietuvišką terminą „garsinis vaizdavimas“, tad pirmenybę reikėtų teikti jam. Prie pritaikyto filmo galima nurodyti taip: „filmas su GV“ / „filmas su garsiniu vaizdavimu“. Greta filmo aprašymo, kviečiame naudoti lietuvišką garsinio vaizdavimo ženklą, kurį jau naudoja Telia.

Kviečiame atsisiųsti [įvairius lietuviško ženklo failus](#) ir juos naudoti komunikacijoje..

19. Informacijos prieinamumas

Neregiai ir silpnaregiai ieškodami informacijos apie kino filmus, aktyviai naudojami kompiuteriu, išmaniuoju telefonu, perka bilietus internetu. Dėl to svarbu įsitikinti, kad bilietų pardavimo tinklapis yra prieinamas neregiam, naudojantiems ekrano skaitymo programas.

Nuo 2025 m. birželio 28 d. Lietuvoje įsigalioja ES [direktyva](#) dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų. Pagal direktyvą, elektroninės prekybos interneto svetainės (tarp jų ir kino bilietų pardavimo svetainės) turės atitikti prieinamumo reikalavimus. Taip pat ir filmų transliavimo platformos turės atitikti prieinamumo reikalavimus: sudaryti galimybę paleisti filmo

garsinį vaizdavimą, turės būti pritaikytos neregiamis savarankiškai naviguoti platformoje. Kviečiame kino teatrus, audiovizualinio turinio platformas pasitikrinti, ar Jūsų interneto svetainė yra prieinama neregiamis. Dėl prieinamumo testavimo kviečiame kreiptis į Lietuvos aklių ir silpnaregių sąjungą.

20. Teisinė aplinka

Svarbu pabrėžti, kad užtikrinti prieigą prie audiovizualinių kūrinių asmenims su regos sutrikimais ir negalia būtina ne tik gavus finansavimą filmų platinimui. Lietuvoje net keli teisės aktai įpareigoja užtikrinti asmenims su negalia teises turėti tokias pat galimybes naudotis kultūros paslaugomis, dalyvauti visuomeniniame gyvenime.

Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija - tarptautinis ir svarbiausias teisės aktas, įpareigojantis valstybę užtikrinti neįgaliųjų teises ir laisves. Konvencijoje numatytos šios asmenų su negalia teisės, kurias valstybė privalo užtikrinti:

- **Prieinamumas:** užtikrinti asmenims su negalia galimybę gyventi savarankiškai ir visapusiškai dalyvauti visose gyvenimo srityse, užtikrinti jiems fizinės aplinkos, transporto, **informacijos** ir ryšių, kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų **paslaugų prieinamumą**;
- **Saviraiškos laisvė ir laisvė reikšti nuomonę, galimybė gauti informaciją:** užtikrinti asmenims su negalia galimybės naudotis saviraiškos laisve ir laisve reikšti savo nuomonę, įskaitant laisvę ieškoti, **gauti ir skleisti informaciją** ir idėjas lygiai su kitais asmenimis, visomis pasirinktomis bendravimo priemonėmis;
- **Dalyvavimas kultūriniame gyvenime:** užtikrinti asmenims su negalia galimybę prieinamomis formomis pasinaudoti kultūriniu medžiaga, dalyvauti kultūriniuose renginiuose ir gauti kultūros paslaugas, pavyzdžiui, teatrų, muziejų, kino, bibliotekų ir turizmo paslaugas, ir, kiek tai yra įmanoma, turėtų galimybę lankyti paminklus ir nacionalines kultūros vertybes.

Lietuvos Respublikos asmens su negalia pagrindų įstatymas - nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujoji redakcija, šiame teisės akte įtvirtintos pagrindinės asmens su negalia teisės kaip teisė gauti informaciją ir teisė į kultūrinę veiklą bei šių teisių įgyvendinimas.

21. Kontaktai

Pavadinimas	Kreiptis dėl	Kontaktai
Lietuvos kino centras prie Kultūros ministerijos	Nacionalinių filmų platinimo projektų finansavimas	+370 650 66873 a.kuprevicius@lkc.lt
GV tekstų rengėjai, kino prieinamumo specialistai	Garsinio vaizdavimo teksto rengimo, kokybės užtikrinimo	+370 608 19812 laura.martinkute.sli@gmail.com
UAB „Aktida“	Garsinio vaizdavimo teksto įgarsinimo	+370 684 65443 info@aktida.com
UAB „Konferenta“	Garsinio vaizdavimo transliavimo kino, teatro salėje	+370 5 210 2442 info@konferenta.lt

Pavadinimas	Kreiptis dėl	Kontaktai
Lietuvos audiosensorinė biblioteka	Filmų SKN ir garsinio vaizdavimo failų priėmimo ir saugojimo, garsinio vaizdavimo naudojimo, informacijos prieinamumo užtikrinimo, sklaidos tikslinės auditorijos tarpe	+360 666 85 305 info@labiblioteka.lt
Lietuvos aklyjų ir silpnaregių sąjunga (LASS)	Vartotojų informavimo, specialių peržiūros seansų organizavimo, prieinamumo užtikrinimo	+370 60014107 centras@lass.lt
Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra	Prieigos prie platformos gv-filmai.lt suteikimas	info@anta.lt
Asociacija LATGA	Dėl autorių teisių	latga@latga.lt
Lietuvos aklyjų ir silpnaregių sąjunga (LASS)	Dėl filmo tinkamumo netinkamumo pritaikant GV metodu	centras@lass.lt

Gaires rengė:

Doc. dr. Laura Martinkutė, Erika Buivydienė, Alisa Žarkova, Vilmantas Balčikonis.

Žingsniai trumpai

1. Filmo kūrėjas kreipiasi į Lietuvos kino centrą dėl finansavimo filmo platinimui.
2. Kreipiamasi į garsinio vaizdavimo teksto rengimo specialistą dėl garsinio vaizdavimo teksto parengimo.
3. Garsinio vaizdavimo specialistui perduodama filmo medžiaga (vaizdas, garsas, pageidautina ir subtitrai). Filmo vaizdo įrašas gali būti sumažintos raiškos, bet tai turi būti galutinė versija.
4. Garsinio vaizdavimo specialistas maždaug per dvi savaites parengia garsinio vaizdavimo tekstą su laiko žymomis.
5. Filmo kūrėjas kreipiasi į garsinio vaizdavimo įgarsinimo specialistus. Jiems perduodamas garsinio vaizdavimo tekstas. Užsakomas įgarsinimas.
6. Garsinio vaizdavimo įgarsinimo specialistas parengia garsinio vaizdavimo failą ir perduoda užsakovui (filmo kūrėjui).
 - a. Garsinio vaizdavimo faile yra tik garsinio vaizdavimo komentarai.
 - b. Garsinio vaizdavimo failo trukmė yra lygiai tokia pati kaip ir filmo garso takelio.
7. Filmo kūrėjas pasidalina garsinio vaizdavimo failu su garsinio vaizdavimo teksto rengėju. Patikrinama garsinio vaizdavimo kokybė. Esant trūkumams, pastabos perduodamos įgarsinimo specialistui ir produktas pataisomas.
8. Galutinis filmo garso takelis su garsiniu vaizdavimu perduodamas Lietuvos audiosensorinės bibliotekos administruojamai virtualiai bibliotekai ELVIS.
9. Filmo garso takelis ir garsinio vaizdavimo failas įkeliamas į platformą gv-filmai.lt. Jeigu neturite prieigos prie šios platformos, kreipkitės į Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą info@anta.lt ir jums bus sukurta vartotojo paskyra.
10. Platinant filmą, kartu su kitais failais dalinamasi ir filmo garso takeliu su garsiniu vaizdavimu.
11. Skelbiant apie filmo peržiūras, parduodant bilietus, būtina pažymėti, kad filmas yra su garsiniu vaizdavimu, ir informuoti, kaip filmo peržiūros metu pasinaudoti garsiniu vaizdavimu. Kviečiame naudoti lietuvišką garsinio vaizdavimo [ženkliuką](http://zenkliuka.lt).